

Bedieningskwalificaties hoogwerkers:

Achtergrond

Hoogwerker is een verzamelnaam voor alle machines die toelaten om personen op een veilige manier te kunnen laten werken aan hoger gelegen werkgebieden. Hoogwerkers worden vooral veel gebruikt in de industrie en bouw.

Hoogwerkers zijn er in meerdere soorten en hebben zo elk hun toepassingsgebied. Dus goede voorlichting voor het bepalen van de keuze van een hoogwerker is van zeer groot belang evenals de opleiding en instructie.

Hoogwerkers worden in de zin van de wet gezien als een gevaarlijk werktuig, een zogeheten Bijlage IV machine in het kader van de Machinerichtlijn.

Omschrijving hoogwerker:

Een hoogwerker heeft een hydraulische arm die op één of meerdere plaatsen kan scharnieren, met aan het eind een platform of bak. Hoogwerkers kunnen op verschillende manieren worden aangedreven. De meest voorkomende manier is door middel van een diesel en/of elektromotor met accu's. Daarnaast zijn er hoogwerkers, die door middel van elektriciteit aangedreven worden.

Enkele voorbeelden van hoogwerkers:

- Hoogwerker gemonteerd op een truck
- Knikarmhoogwerker
- Rupshoogwerker
- Telescoophoogwerker
- Spinhoogwerker
- Schaarhoogwerker
- Verreiker ingericht als hoogwerker
- KROL ingericht als hoogwerker

Documenten

- CE verklaring
- Gebruiksaanwijzing
- Hoogwerkerboek, kraanboek of onderhoudsboek

Ondergrond

Aandachtspunten bij het opstellen van hoogwerkers zijn:

- Ondergrond vrij van putten, leidingen en kelders
- Ondergrond stabiel voor rijden/stempelen
- Ondergrond stabiel en vlak voor rijden op hoogte

Werken met de hoogwerker

- Juiste wijze in- en uitstappen in de bak
- Volgens gebruiksaanwijzing rijden
- Volgens gebruiksaanwijzing op hoogte rijden
- Let op klemgevaar bij heffen/zakken/zwenken
- Nooddaalinrichting kunnen (laten) bedienen (instructie persoon beneden)
- Valbescherming juist gebruiken (altijd aanlijnen)
- Maximale belasting bak niet overschrijden
- Maximaal aantal personen niet overschrijden
- Bak op hoogte niet verder belasten
- Niet hijsen aan de bak/mast

Omgeving

- Directe omgeving vrij van hoogspanningsleidingen
- Directe omgeving vrij van verkeer of gebruik afzettingen
- Weersomstandigheden toelaatbaar (wind, onweer)
- Toezicht bij rijden op de openbare weg
- Afzettingen bij werken op de openbare weg
- Correct parkeren op de openbare weg
- Bij parkeren: sleutels eraf

Overige bepalingen

- Draag voorgeschreven PBM's
- Voorzie communicatie naar beneden (nooddaalinrichting)
- Werk veilig:
 - Klim niet op de leuning van de bak
 - Gebruik geen ladders/opstapjes in de bak
 - Reik niet buiten de bak
 - Blijf aangelijnd
- Werk veilig (stralen, spuiten, branden, elektrische middelen e.d.)
- Geen jeugdigen in de bak (minimaal 18 jaar)
- Beveiligingen niet wijzigen/vastzetten!
- Directe melding van schades/lekkages
- Horizontaal en/of verticaal transport van de hoogwerker
- Alleen met schriftelijke toestemming verhuurder
- Bediening alleen door geïnstrueerd persoon
- Let op: Geen oneigenlijk gebruik

Algemeen

- Lees gebruiksaanwijzing van de machine en volg deze op
- Hoogwerker altijd stabiel opstellen
- Controleer voor gebruik op schade
- Controleer alle bedieningsfuncties
- Nooit onbeheerd achterlaten (sleutel eraf) /voorkom misbruik
- Dagelijks onderhoud volgens gebruiksaanwijzing (smeren e.d.)
- Of: controleer brandstof, motorolie, hydraulische olie, koelvloeistof e.d.
- Of: laad accu correct, onderhoud accu

Aanbeveling van de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar aanleiding van ongevallen op spoorwegovergangen

Risicobeheersing

Bij het oversteken van een spoorwegovergang met een bijzonder voertuig zoals een hoogwerker, grondverzetmachine e.d. is extra aandacht nodig voor de vraag of met het voertuig een overweg mag worden overgestoken en zo ja, hoe de oversteek tijdig kan worden afgerond. Om te bevorderen dat dit in de praktijk daadwerkelijk gebeurt doet de raad de Onderzoeksraad voor Veiligheid (n.a.v. het ongeval bij Dalfsen) de volgende aanbeveling, aan de branche organisaties zoals IPAF, CUMELA en VVT.

Bedrijven en bedienaars die werken met bijzondere voertuigen (zoals hoogwerkers, grondverzetmachines en zwaar transport) dienen zich bewust te zijn van de regels en risico's die verbonden zijn aan het oversteken van een overweg. Bevorder dat zij die ook betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van hun werkzaamheden. Wijs daar bijvoorbeeld op in opleiding, nieuwsbrieven, verhuurcontracten, et cetera.

Hieraan wordt op onderstaande wijze invulling gegeven:

Instructies voor overweggebruikers in bijzondere situaties

In sommige situaties kunnen overweggebruikers niet zelfstandig beoordelen of zij voldoende tijd hebben om veilig te kunnen oversteken. Het kan gaan om bijzondere voertuigen, maar ook bijzondere situaties, zoals slecht zicht omstandigheden bij onbeveiligde overwegen. In dergelijke gevallen hebben de overweggebruikers betrouwbare informatie nodig over de feitelijke treinenloop. ProRail is als capaciteitsmanager de enige partij die daarin kan voorzien.

Passeren van een overweg

Spelregels voor een veilige passage van een automatisch werkende overweg met bomen waarbij de naderende trein de overweg activeert (AHOB)

Een aantal belangrijke spelregels voor een veilige passage zijn:

1. Altijd eerst onderzoeken of er een alternatieve route mogelijk is zonder overwegen
2. Wacht tot het rode licht gedoofd is, er kan nog een trein komen (let op 15 sec. regel)
3. Probeer niet vanuit stilstand, maar vanuit een beweging de overweg te passeren
4. Het is niet toegestaan met stalen rupsbanden een overweg te passeren

Bovenstaande richtlijn is ook van toepassing op:

- Werkvoertuigen
- Vervoer over niet openbare wegen

De verschillende situaties:

Benodigde tijd maximaal 15 seconden:

Als de benodigde tijd om de gehele vrachtwagencombinatie (of kraan, hoogwerker, graafmachine e.d.) voorbij het laatste spoor te brengen maximaal 15 seconden bedraagt is een veilige oversteek mogelijk. Er kan dan nog geen trein aanwezig zijn. Let daarbij op factoren die de snelheid kunnen beperken zoals verkeer en kleine boogstralen aan de overzijde van de overweg.

Benodigde tijd meer als 15 seconden:

Als het niet mogelijk is om binnen 15 seconden de overweg vrij te maken in verband met de aankomende trein dan wel dalende overwegbomen, is het nodig dat tijdig contact wordt opgenomen met ProRail. ProRail kan dan maatregelen treffen ten behoeve van het mogelijk maken van dit transport.

Wanneer het niet mogelijk is om binnen 15 seconden de overweg vrij te maken, neem dan de volgende stappen (niet gelimiteerd tot):

- Zoek een alternatieve route zonder overweg(en)
- Maak gebruik van transportmiddelen om de kraan, hoogwerker of graafmachine op een veilige te vervoeren
- Maak een keuze voor een alternatieve werkwijze om transport risico's te vermijden
- Stel zo nodig een TRA op met alle betrokken partijen zoals de machine bediener en zijn verantwoordelijke, wegbeheerder, ProRail en de betrokken opdrachtgever en neem de nodige beheersmaatregelen

Handige links

<https://www.tcv.nl/upload/certificaten/WDAT-Keuren-TCVT-01-01-2013.pdf>

<https://www.tcv.nl/upload/certificaten/2012-23022-Fase-4-Bijlage-6-Liften-beroepsmatig.pdf>

<https://www.rdw.nl/sites/ontheffingen/Paginas/Passeren-van-een-overweg.aspx>

https://www.prorail.nl/sites/default/files/diepladeroverwegen_20160302_sortering_op_baanvak.pdf